

בתבונה

המפתחות להצלחה בלימוד הגמרא

ההשלכות מקשיי למידה

עומק תבונות

הרב אביאל אברהם טוויל | יו"ר המרכז

גיליון מספר

59

גיליון זה יוצא לאור ע"י
מרכז תבונות
מסוגלים להצליח בגמרא

דרכי יצירת קשר:

הטלפון של המרכז:

0733-478-474

שלוחה 8 למענה אנושי

בימים א-ה בין 19:00-23:00
ניתן גם לשמוע תכנים חינוכיים

דוא"ל:

mt0733478474@gmail.com

לקבלת הגיליון למייל, לבקשת
ייעוץ ולכל עניין:

ניתן לשלוח בקשה בדוא"ל.

להשגת הגיליון:

המאמר יצא לאור במסגרת שיתוף פעולה עם מרכז תבונות

למה הילד לא מבין בעצמו שעליו ללמוד?

עם הזמן התווית מתחברת לנפש הילד ומאוד קשה להפריד ביניהם. הוא מתחיל 'להתמכר' לנעימות ה'לא מודעת' שיש בכישלון.

אתם צריכים להבין טוב טוב את המשוואה הפשוטה: הילד משתוקק לזהות < הזהות היא החמצן של הילד > הזהות מרגיעה אותו כי הוא יודע מה הוא < הזהות מחפשת הוכחות בכדי להתעצם > ההוכחות (גם אם הם רעים) מעצימים את הזהות ומרגיעים את נפש הילד/הנער.

בכדי לעצור את מעגל הכשלון הזה, חייבים להפריד בין השלבים. חייבים לייצר (אפילו פיזי) תחושות הצלחה בכדי ליצור 'מתח' בין ה'הוכחה' ובין 'הזהות'. אסור לנו לתת ל'הוכחה' לשרת את הזהות. זה ממש כמו כדור שלג ענק שאינו נגמר.

במאמר הקודם הרחבנו בנושא 'הזהות העצמית' שבעצם משמשת כ'תווית' של הילד לא רק בעינינו כאנשים חיצוניים אלא בעיקר בעיני עצמו. לתווית הזו יש משמעות רחבה מאוד בעיני הילד, הוא שבויה בה, הוא מאמין בה ובכל הזדמנות הוא מקשר בין המציאות המתחדשת ובין התווית האישית הישנה והמוכרת לו.

ניתן להמשיל את התוויות הזאת ל'מגנט רב עוצמה' שממגנט אליו כל מצב וכל אירוע.

קחו דוגמא, ילד שבטוח שהוא 'טיפש' או 'לא מוצלח'. אזי הוא לא רואה שום סיבה להשקיע בלימודו, הרי בכל אופן בסוף הוא לא יצליח.

ברור בעיניו הכשלון הממשמש ובא.

וממילא הוא לא ישקיע בלימוד - וגם לא יקשיב בשיעורים. כי הרי למה עליו להקשיב הרי הוא ממילא לא יבין דבר וחצאי דבר מהנאמר.

ואז כשיגיע המבחן בגמרא, ספק גדול אם הוא יעשה אותו. אבל גם אם נשכנע אותו לבצע את המבחן - סיכוי קלוש מאוד שהציון שלו יהיה טוב. במרבית המקרים הציון יהיו נמוך מאוד.

וכאן מגיע החידוש.

הציון הנמוך כביכול אמור להעיק עליו, אבל לא. אני שומע מהורים רבים שהציונים הנמוכים שהבן שלהם מביא בגמרא בכלל לא מאכזב אותו, בכלל לא מציק לו.

והשאלה היא: למה?

שימו לב לעיקרון שעומד מאחורי התגובה הזו: הילד פשוט ידע שכך יהיה. הוא כלל לא מופתע.

הציון הנמוך הזה לא רק שלא מחליש אותו, אלא להיפך, בסך הכל מחזק בעיני עצמו את ה'תווית' אותה מחזיק בידו.

וככל שהתווית מתחזקת - מתעצמת איתה התחושה שסיכויי להצליח קלושים. הוא מתחיל להאמין לקולות הפנימיים שאומרים לו שהוא "לא נולד ללמוד", וכעת יש לו אפילו הוכחות לכך.

"מתוך שלא לשמה - בא לשמה", אמרו חז"ל. ולא בכדי. בשביל לשנות את המודעות של הילד אנחנו חייבים לעצור את המעגל הזה בכל מחיר, אפילו אם יהיה עלינו 'להמציא' הצלחות. בהתחלה הילד עשוי להגיב בצורה מאוד מוזרה, הוא לא יאמין לנו.

וככלל ראשון עלינו להבין: ההתנגדות של הילד אינה נובעת מתוך רצון לקנטר - אלא הוא מגיב נורמלי למלחמה שמתחוללת בתוכו. הזהות שלו מרגישה טלטלה - ולכן הוא מגיב כך. וממילא עלינו להגיב בהתאם.

במאמר הבא נעמיק בנושא הזה ונציג עוד כמה דרכים לייצר זהות חדשה.

"מרכז תבונות - מסוגלים להצליח בגמרא" - מתמחים באבחון ואיתור קשיים בתהליכי חשיבה ולמידה בלימוד הגמרא.

מעקב ותכנון

עם תכנון מדויק של המפגשים - ניתן לייעל את התוכנית ולהפיק תוצאות בזמן קצר בסייעתא דשמיא.

ליווי וקידום

צוות ה'מלווים' בגמרא' של המרכז מלווים תוכניות מותאמות לכל תלמיד באופן פרטני, ממוקד ומדויק.

האבחון המקיף

שיטת האבחון המקיף מבוססת על מודל שבעה מנגנוני למידה בהם כל לומד חייב לעבור בכדי להצליח - תוך שלכל מנגנון יש כלי אבחון ייחודיים המותאמים לשפת הגמרא.

יש לי מושג

היכרות עם מושגי וחכמי התלמוד בבלי

רבי אבהו

קיימים כמה אמוראים בשם 'רבי אבהו'. אנו נתייחס כעת לרבי אבהו האמורא שחי בדור השלישי בארץ ישראל. רבי אבהו היה חברם הטוב של רבי אמי, רבי אסי ורבי חייה בר אבא (יבמות סה, ב), והיה למגדולי תלמידיו של רבי יוחנן (כתובות נו, א).

חייו היו מבורכים, וזכה רבי אבהו לנחול שתי עולמות, היה עשיר גדול (שבת קיט, א), זכה ביופי נדיר, עד שאמרו עליו "שופריה דר' אבהו מעין שופריה דיעקב אבינו" (שבת ב"מ פד, א), כך גם היה בעל כח רב (ברכות ס, א).

שמועות רבות נאמרו בשמו, כשהתקנה המפורסמת שביניהם הינה סדר התקיעות תשר"ת, תש"ת ותר"ת, שהתקבלה עד ימינו אנו.

בימיו לחם רבי אבהו נגד הכותים והמינים (ברכות י, א) ונצחם. על הכותים הכריז כי הם גויים לכל דבר ועניין. רבי אבהו היה לוחם במינים ללא חת ובכדי להשיב להם כהוגן התמחה בפירוש הפסוקים לפי שיטת הכותים שלמדו "כפשוטו" תוך התעלמות מדברי חז"ל, ולא חשש אפילו מלגלות את קלונם ברבים. המינים מצידם ניסו להתנקש בחייו (כתובות יז, א), אולם לא יכלו לו.

אחרי פטירת רבי אמי רצו להושיבו בראש הישיבה, אך מרוב ענוה ביקש להושיב במקומו את רבי אבא מעכו (סוטה מ, א). כשנפטר רבי אבהו הראו לו את חלקו המזומן לו לעולם הבא, ואפילו עמודי השיש שבקיסרי זלגו דמעות (מו"ק כה, ב).

רשות הרבים

שאלות שנשאלו למרכז

שלום לכבוד הרב אביאל אברהם טוויל שליט"א!

אני אב לילד בן 13, בסה"כ הבן שלי הוא תלמיד טוב, אבל עקשן מאוד, הוא תמיד חייב לדעת למה מבקשים ממנו לעשות כך ולא כך. הוא תמיד חייב הסברים לכל דבר. במהלך הלימוד הרבה פעמים אני מרגיש שהוא לא באמת משקיע בלימוד כי הוא לא יודע למה הוא צריך ללמוד. איך עלי להגיב?

מענה לשאלה:

שלום וברכה, ותודה על שאלתך. אני כמובן אתייחס מנקודת ראות וההשפעה הלימודית. אני רוצה שתחשוב רגע עם עצמך, ותענה לי: האם אתה רוצה שהבן שלך יהיה פתי שמאמין לכל דבר?

האם אתה רוצה שהבן שלך יבצע בחייו משימות רק כי החברים ביקשו ממנו? האם אתה מוכן שהבן שלך יחתום משכנתא בבוא היום בתמימות בלי לברר על מה וכמה הוא חותם? תענה לכך...

אז למה בלימוד (או סתם בחיים) אתה רוצה תמימות?

למעשה, כל מקרה לגופו, אבל כעיקרון, אני פוגש הרבה פעמים בעיקר בחורים ששואלים אותי באבחון "למה אני עושה את זה?" - מעניין אותם להבין מה הם עושים ולמה. אז תסביר לו.

אתה לא חייב בכל רגע לתת הסברים. אבל תאמין לי שאם מידי פעם תספק לו הסברים למה לומדים, ומה הוא ירויח מסוגיא זו, כמות השאלות תרד פלאים. אל תשכח לעדכן אותי... בהצלחה.

משולחנו של מאבחן

סודות ויסודות משולחנו של המאבחן הרב אביאל אברהם טוויל

מה הקשר בין יחסי הורים-ילדים לקשיים בלימוד? - א

אפתח בשאלה: האם לדעתכם יש קשר בין הצורה שהורים מתייחסים לילד ובין הקשיים שלו בלימוד? אז, אם קראתם את הכותרת ואתם יודעים להסיק מסקנות סמויות, אתם תראו שהתשובה כבר נאמרה בשאלה של הכותרת. אם אני שואל מה הקשר - אני בעצם אומר שיש קשר. והשאלה היא: מהו הקשר?

אני אענה תשובה בשאלה. שימו לב, אם אתם מחנכים או הורים, מרבית הקשיים קיימים באחד מושגי האפשרויות: או בכך הבכור, או בכך הקטן. מסכימים? עכשיו, אני לא אענה תשובה וגם לא אסביר את הרעיון. **אני רוצה שתחשבו ביניכם ובין עצמכם** (תוכלו גם לשתף אותי דרך המייל או הטלפון) **מה לדעתכם הקשר**, ובפעם הבאה אתייחס לזה ביתר עומק בעזרת ה'.

להזמנת אבחון, הרצאות וימי עיון חייגו: 0733-478-474 שלוחה 8

בימים ראשון עד חמישי בין 19:00 ל-23:00. או השאירו הודעה במערכת הטלפונית.

מה חדש?

גיליון זה מודפס בכמות מצומצמת באפשרות ליכות את חבריך ומכריך... הדפס את הגיליון ותעזור גם להם

לנוחיותכם ולבקשת רבים!
מהיום פתחנו את האפשרות לקבלת האבחונים המקיפים

גם באזור המרכז

ניתן לתאם במספר:

0733-478-474 שלוחה 8

לעת עתה מספר המקומות מוגבל - הזרזו

הודעה:

ניתן לשלוח אלינו שאלות במייל והם יפורסמו בגיליונות הבאים.

לקבלת הגיליון ועוד חומרים נוספים ישירות למייל לחץ כאן

לקביעת שיחת
מיקוד
ראשונית
ללא עלות!
לחץ כאן

הילד מתקשה בלימוד הגמרא?

יש פתרון. יעיל מדויק ומהיר.

הצטרפו למאות התלמידים
שכבר מסוגלים ללמוד גמרא לבד!
על ידי שלושת הצעדים להצלחה:

- אבחון מקיף ומקצועי בגמרא
- תוכנית למידה מותאמת
- ליווי מקצועי לביצוע

רוצים לדעת עוד על התהליך?
האזינו לפירוט המלא במערכת הטלפונית

שלוחה 71 **0733-478-474**

